

Woensdag 20 juni 1917 – ochtendeditie

Berlijn, 19 juni. Officieel: Front prins Rupprecht: In Vlaanderen en op het front bij Atrecht is, bij vuurstrijd van wisselende sterkte, de toestand onveranderd. Gisteren was tussen Boezinge en Frelinghien de vuurwisseling bijzonder levendig.

De Belgische missie in de Verenigde Staten.

Washington, 19 juni. Lansing heeft gisteren de Belgische missie naar het Witte Huis vergezeld, waar zij aan Wilson een brief van koning Albert heeft overhandigd en de dank van België heeft betuigd voor de hulp van de V. S.

Wilson antwoordde dat de steun der Amerikanen aan België even heilzaam voor hen als voor de onschuldige burgerlijke bevolking van België is. Het Amerikaanse volk bewondert de standvastige heldhaftigheid van het Belgische volk en van zijn koning. Er is niemand in Amerika die niet vast besloten is, dat op de dag van de onvermijdelijke overwinning België hersteld zal worden tot vrede. Het heeft zich een ereplaats verworven onder de eerbiedwaardige en geëerbiedigde volkeren der wereld.

De leden van de missie hebben daarna in het Witte Huis aangezeten aan een niet-officiële maaltijd.

Havre, 19 juni. Een Wolff-telegram loochent het bericht der Belgische regering nopens de wegvoering van Belgen en houdt staande, dat daaraan op 10 februari 1917 een einde is gekomen. De Belgische regering herhaalt stellig met de bewijzen in de hand, dat de deportaties niet zijn gestaakt en dat de Duitsers doorgaan met leden der burgerlijke bevolking van België op grote schaal weg te voeren om hen te dwingen tot werkzaamheden ten nutte van de vijand. De regering voegt erbij, dat men in de etappegebieden van bezet België

het wegvoeren heeft hervat. Het blijkt met name uit een omzendbrief van het bevel, te Bergen getekend von Reschau en op 15 april jongstleden uitgevaardigd, waarin de levering op staande voet van 600 mannen van alle beroepen werd geëist. Ondanks het protest van de plaatselijke overheid werd de deportatie doorgezet.

Reuter seint ons een zeer uitvoerig rapport van Haig over de krijgsverrichtingen op het Engelse front in Frankrijk van 18 november 1916 tot het begin van het offensief in Vlaanderen. Het is dus in hoofdzaak een overzicht van het offensief op het front bij Atrecht. Iets nieuws komt er niet in voor; wij volstaan derhalve met deze korte vermelding.

Men meldt ons van de Zeeuws-Vlaamse grens:

Gisterochtend werden hier veel vliegers gezien en luide ontploffingen gehoord. Later, tijdens een hevig onweer, dreef een luchtgevaarte, vermoedelijk een losgebroken waarneeballon, zonder bemanning, met neerhangende touwen over Aardenburg, van west naar oost.

Belgisch Dagblad schrijft:

Generaal Plumer heeft de Belgische batterijen, die deelgenomen hebben aan de slag bij Mesen-Wijtschate, warm gelukgewenst.

Men weet, dat onze artillerie ook meegewerkt heeft aan de overwinningen rond Atrecht, zoals zij vroeger ook aan de Somme vocht.

Waarom laten de Belgische legerautoriteiten zich niet uit over onze dapperen, die vechten waar te vechten valt? Dan zou men niet met verontwaardiging moeten lezen, zelfs in bladen van geallieerden: Wat doen de Belgen? Wat doet koning Albert?

Uit Havre seint men ons, dat koning Albert, naar aanleiding van de vergadering van de Engelse commissie voor de levensmiddelenvoorziening in België, welke commissie in twee jaar 2.400.000 pond sterling bijeenbracht, aan de lord mayor van Londen telegrafisch zijn dank heeft betuigd.

Te Oissel bij Rouen is, naar men ons uit Havre seint, onder leiding van Segers, de Belgische minister van spoorwegen, een grote betoging van Belgisch spoorwegpersoneel gehouden. Verscheidene Belgische en Franse overheidspersonen waren daarbij. Segers herinnerde aan wat de spoorwegarbeiders hebben gedaan, van wie er 15.000 in het leger zijn. Hij roemde degenen, die in België zijn gebleven en die naar Duitsland werden gevoerd, welke de rampen moedig het hoofd bieden.

Er werden nog verscheidene andere toespraken gehouden en ook is een bezoek gebracht aan de Belgische kolonie en de Belgische scholen.

Dat er in Duitsland nog steeds stemmen opgaan, die er op aandringen zich in het bezit van een deel van België, in de eerste plaats Antwerpen, te verzekeren, blijkt weer eens uit een artikel van Jozef von Grassmann, Geheimrat te München, over de betekenis van Antwerpen voor Duitsland in de laatste aflevering van het Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik, dat onder leiding staat van de bekende Edgar Jaffé.

“De bloei van Antwerpen”, zo besluit von Grassmann zijn artikel, “zal steeds door de betrekkingen tot het Duitse achterland bepaald worden; de beperking tot België zou Antwerpen tegenover het vooral gedurende de oorlog financieel reusachtig versterkte Rotterdam” (ofschoon bij een vergelijking van de beide havens, relatief gesproken en van toekomstige mogelijkheden afgezien, de positie van

Rotterdam versterkt kan heten, doet deze uitdrukking in een tijd van zo grote financiële zorgen voor deze gemeente komisch aan. – Redactie N. R. C.), “sterk doen achteruitgaan; Frankrijk zal in weerwil van de frasen van de Belgische chauvinisten (Teugels de Vos, Billiard enz.) zijn in strijd met het belang der Scheldehaven zijnde verkeerspolitiek, niettegenstaande het politieke verbond niet wijzigen. Willen de Belgen hun havenstad doen vooruitgaan, dan moeten zij met Duitsland samengaan. Maar ook voor Duitslands uitvoernijverheid en andere belangen in het Rijnland en Zuid-Duitsland, zowel als voor de instandhouding van alle Duitse scheepvaartlijnen is de reële volledige waarborging van het vrije Duitse verkeer en werk in de Scheldehaven een dringende eis. Het zou een misgreep van eerste rang voor de toekomst van het gehele Duitse economische leven zijn als Duitsland op dit ogenblik daarvoor niet de uiterste kracht zou inspanssen, nu zich voor de laatste maal de mogelijkheid zal voordoen, om zich van deze wereldhaven ook voor zijn handel en verkeer te verzekeren.”

Woensdag 20 juni 1917 – avondeditie

Londen, 19 juni. Officieel bericht van hedenavond: Bij de buit, die gemaakt werd tijdens onze jongste actie ten oosten van Mesen, moeten nog vier veldkanonnen worden opgeteld.

In luchtgevechten zijn zes Duitse vliegers geveld. Wij missen er drie. Er zijn bommen geworpen op een vijandelijke munitieopslagplaats, met het gevolg, dat er een ontploffing plaats greep.

Berlijn, 19 juni. Officieel bericht van hedenavond: In Vlaanderen en westelijk Champagne leefde de gevechtswerkzaamheid meermaals op.

Berlijn, 20 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Tussen Ieper en de Leie was het artilleriegevecht vooral 's avonds in sommige vakken zeer hevig.

De toekomst van hen, die in de oorlog verminkt zijn.

St. Adresse, juni.

De ondervinding heeft geleerd, dat de verminkte, die, onvoldoende gewapend voor de strijd om het bestaan, naar zijn haardstede terugkeert, op zijn best aan enig licht, maar weinig lonend werk wordt geholpen, doch in de regel een hinderlijke bezigheid hervat, zo hij al niet geheel en al bij de pakken neerzit, bijna niet tot beroepsheropleiding is te bewegen. Ze dragen hun leed zonder weerstand, mokkend verzinken zij naar het vlak der maatschappelijk verongelukten. Hun fatalisme maakt hen met de dag meer willoos en ze zijn er niet meer toe te brengen om vertrouwen te stellen in de mogelijkheid van wederoprichting.

Geheel anders is het met de verminkten, die pas het hospitaal verlaten, in de omgeving worden gebracht van mannen, even ongelukkig als zij zelf, maar die met geestdrift bezig zijn om zich weer voor de toekomst een middel van bestaan te verwerven. Daarom dringen alle deskundigen er op aan de verminkten zo haastig mogelijk naar de beroepsheropleidingsinrichtingen te sturen. "Dit is geen theorie, zegt de heer De Paeuw – op grond van twee jaar ervaring – maar werkelijkheid. De soldaten, die in Port Villez komen onmiddellijk nadat zij het hospitaal hebben verlaten, zijn veel beter tot hun taak gestemd, dan zij die bijvoorbeeld in de herstellingsdepots, of in tehuizen en bij families in Frankrijk en Engeland hebben gedood."

Hoe bevordert men nu bij de Belgische verminkten een doelmatige beroepsheropleiding?

De verminkte, die in Port Villez komt, wordt allereerst door een geneeskundige commissie onderzocht. Doch dit onderzoek is als het ware negatief; het richt zich meer op de vraag welke beroepen de kandidaat niet moet kiezen. Er zijn stromingen, die de geneesheer bij de beroepskeuze een meer positieve rol willen doen spelen en de beroepsoriëntatie aan zijn gezag willen overlaten. Doch zulk een plaats neemt het geneeskundig onderzoek bij de Belgische verminkten niet in en die opvatting heeft overal ernstige bestrijding ondervonden. Ook de Parijse conferentie van mei jl. verwierp haar en vorderde volkomen vrije keuze voor de pupillen, waarbij opvoeders, geneeskundigen en technici slechts voorlichtend en raadgevend konden behulpzaam zijn.

Het geneeskundig onderzoek bepaalt natuurlijk tevens welke bijzondere behandeling voor de pupil wenselijk is, als elektro- en mechanotherapie, geneeskundige gymnastiek enz.

Vervolgens onderzoekt de pedagogische dienst de staat van zijn algemene ontwikkeling, zulks zowel ter indeling over de klassen, als om de wenselijkheid van inhalings- of aanvullend onderwijs te ontvangen. Vervolgens verschijnt de pupil voor de technische leider, de heer Haccour, een uitmuntend kenner van de werkman, die zijn vakbekwaamheid weet te peilen. Met welke liefde de heer Haccour zijn "jongens" in het gareel weet te brengen, kan niet genoeg worden gezegd. Na zijn onderzoek geeft de heer Haccour de pupillen de vrijheid. Ze mogen enige dagen achtereen in de verschillende werkplaatsen ronddwalen in volle vrijheid. Ze kunnen zich vrijuit onderhouden met de in opleiding zijnde gezellen en met de werkmeesters, en deze onderlinge aanraking en vooral de aanschouwing van de werkstukken heeft een ongemeen weldadige

uitwerking. Vaak duurt zulk rondwandelen vele dagen en de heer Haccour houdt zich steeds in de nabijheid schuil om op het ogenblik dat raad gegeven kan worden, voor te lichten. Inmiddels hebben de verschillende personen, die de pupil hebben onderzocht, hun gegevens verzameld en de grote commissie komt bijeen om de verschillende gegevens in een kader te zetten en de pupil omtrent zijn keuze te horen. Heeft hij gekozen en is de keuze niet in strijd met de geneeskundige, technische en opvoedkundige belangen van de pupil; dan krijgt hij toestemming om een proeftijd in de door hem gekozen werkplaats door te brengen. Na die proeftijd en ook tijdens, heeft hij nog steeds recht van keuze te veranderen, steeds in overleg met de commissie, en het nauwe contact, dat de commissieleden en leiders steeds blijven onderhouden, maken dat gewoonlijk na slechts korte tijd een definitieve weg wordt ingeslagen. Zeer vaak komt het voor, dat de leerling zulk een bekwaamheid aan de dag legt, dat hij naar een technisch hoger staande branche van het vak kan worden overgeplaatst.

Merkwaardig mag het genoemd worden, hoe bij vele verminkten lang sluimerende verlangens tot uitdrukking komen. Onder de velen die een geheel nieuw beroep kiezen, komt een groot getal tot een keuze, die zij oorspronkelijk in hun jeugd hebben verlangd, maar die toen jammer genoeg niet in vervulling ging. Dit werpt een schril licht op de onvoldoendheid van onze huidige beroepskeuze bij de jeugd die het onderwijs verlaat.

Vaak heb ik de gelegenheid gehad de verminkten van Port Villez aan de arbeid te zien en met hen te spreken en ik geloof dat het iedere bezoeker vergaat, zoals het mij zelf verging: men vergeet bij het zien van die bedrijvige werkplaatsen, waar een uitmuntende geest heerst en waar met geestdrift wordt gewerkt, dat men met mannen te doen heeft die in de bloei van hun krachten zo zwaar worden beproefd. En ook de verminkten zelf vergeten hun lot en worden gefascineerd

door slechts één gedachte: de toekomst! En in die toekomst hebben ze alle vertrouwen herwonnen.

Er zou een zeer lange lijst te geven zijn van gebrekkigen en verminkten die na de heilzame werking van de stichting van Port Villez te hebben ondergaan, thans in het gewone leven een behoorlijk stuk brood verdienen. En ook de ervaring in de werkplaatsen opgedaan geeft stof te over. Ze bewijzen dat het mogelijk is de verminkte voor een plaats in het gewone leven gereed te maken op een wijze, die hem recht geeft op volkomen gelijk loon als de valide werkman, zodat hij zijn geschiktheid om voor zich en de zijnen te zorgen heeft teruggevonden.

Ten aanzien van de vrijheid van beroepskeuze moet nog worden opgemerkt dat men in Port Villez zelfs vermeden heeft een algemeen schema met mogelijkheden en wenselijkheden overeenkomstig een bepaalde toestand van gebrekkigheid te ontwerpen. En alhoewel men de mannen, die voor hun oud vak de geschiktheid hebben behouden, de voordelen van dat vak voorhoudt, wordt in die richting niet de geringste druk uitgeoefend. Wel tracht men door overreding te voorkomen dat geen gevaarlijke ontworteling plaats heeft, en zal men de landbouwer niet aanraden een beroep te kiezen dat zijn verplaatsing naar de grote stad nodig maakt. Trouwens de verminkten die de oude sfeer van werkzaamheid moeten verlaten, tonen zelfs voorliefde voor het aangrenzende.

De ervaring te Port Villez door de daar ijverende deskundigen opgedaan, is van grote betekenis geweest voor de conferentie betreffende het heropleidingswezen en het invalidenvraagstuk der Ententelanden. De hier gevolgde werkwijze bleek een goede grondslag in de ogen van alle deskundigen en de slotsommen, waartoe die conferentie gekomen is, liggen in dezelfde lijn.

Het is onmogelijk in een kort bestek een overzicht te geven van de zeer talrijke Franse heropleidingsgestichten en tehuizen tot verzorging der verminkten, die over het gehele land verspreid zijn. Het particulier initiatief, krachtadig gesteund door de offervaardigheid van het Franse volk, heeft zich flink ontwikkeld, en machtige maatschappijen houden zich met het lot der verminkten bezig. Zo heeft bijvoorbeeld l'assistance aux mutilés pauvres, reeds 12.000 verminkten bijstand verleend en 662 opnieuw ingeleid en bijna 4000 een betrekking verschaft. Ook Italië kent zeer schone heropleidingsinrichtingen, waaronder dat te Milaan een zeer belangrijke plaats inneemt. Ze zijn meest voortgesprongen uit particulier initiatief, al of niet met overheidssteun, terwijl in Frankrijk ook tal van departementale commissies heropleidingsscholen hebben in het leven geroepen. Doch alle instellingen blijven in omvang en verscheidenheid bij het Belgische van Port Villez ver achter. Het ontbreken van de verplichte heropleiding is daar ongetwijfeld de oorzaak van. Doch nu het Parijse congres de taak van heropleiding duidelijker in het licht heeft gesteld en het Belgisch initiatief zo ruimschoots heeft aangetoond wat er te bereiken valt, mag men verwachten dat de gelegenheid tot heropleiding snel zal toenemen en in de verschillende landen een afdoende regeling zal worden ter hand genomen. De deskundigen zijn het er over eens, dat men slechts werkelijk afdoende uitkomsten kan verkrijgen bij het stellen van de verplichting. Evenwel schijnt het opleggen van die verplichting een te sterke maatregel voor sommige landen, waar men vreest met een dwingende maatregel de vrijheid van het individu aan te tasten. Rekening houdend met dat feit, heeft de Parijse conferentie zich aldus uitgesproken: "De conferentie is van oordeel, dat alleen de verplichte heropleiding het vraagstuk geheel kan oplossen. Maar, overwegende dat in sommige landen die verplichting stuit op moeilijk te overwinnen tegenstand, moeilijk onmiddellijk te overwinnen, spreekt de conferentie de wens uit, dat

de openbare instellingen de beroepsopleiding en de arbeidshervatting met alle geëigende middelen zullen bevorderen. Alle verminkten en gebrekkigen uit hoofde van krijgsdienst, die niet tijdens de vijandelikheden een heropleiding hebben ondergaan, hebben recht op heropleiding na de oorlog. Zo de verplichting niet is opgelegd, zal de overheid vertegenwoordigers aanwijzen, die de verminkten zullen aansporen, om van dat recht gebruik te maken.”

De conferentie heeft zich juist op 100 punten betreffende het heropleidingsvraagstuk uitgesproken. Daarvan moeten er nog een tweetal bijzonder worden vermeld. Het eerste (punt 57) verwerpt het samenbrengen van de verminkten in bedrijven, in het bijzonder ingericht voor de invaliden. Het andere (punt 58) eist voor de oorlogsinvaliden bij gelijke arbeidsprestatie ook gelijke beloning als voor de valide arbeider. In geen geval mag het pensioen van de invalide leiden tot loonsvermindering en moet het loon gelijk blijven aan wat in dezelfde streek voor dezelfde werkzaamheid als normaal loon geldt.”

Door een wetsbesluit van 5 april 1917 ontving het instituut van Port Villez de naam: “Belgisch nationaal gesticht voor oorlogsverminkten, invaliden en wezen” en werden commissies ingesteld, om te onderzoeken op welke militairen, die gewond of ziek, of op welke wijze ook onbekwaam voor de krijgsdienst zijn geworden, de verplichting tot heropleiding moet worden toegepast. De gehele regeling van dit zo moeilijke vraagstuk schijnt afdoende, en voor de toekomst mogen er de beste vruchten van worden verwacht.